

Herinneringen van Mevr Gerarda Beers-De Goede

Johannes Beers (1888-1956)

Mijn schoonvader, Johannes Beers, werd geboren op 1 december 1888 en overleed op 10 mei 1956. Hij woonde op de Kruisweg 192 in Heerhugowaard, later op de Rustenburgerweg 29a in de woningbouwhuizen. Tijdens de Tweede Wereldoorlog was hij vrachtaarder (pikkenier) en vervoerde landbouwproducten van tuinders uit Heerhugowaard naar de veiling in Broek op Langedijk. Johannes had een groot gezin: zeven zonen en vier dochters. Om het gezin te kunnen voeden, gebeurde het soms dat er producten buiten de veiling om werden verhandeld.

In juni 1943 werd Johannes betrapt op het smokkelen van aardappelen en kreeg hij een proces-verbaal. Bij de rechtbank in Alkmaar werden Johannes en zijn medeverdachte Jan Wester veroordeeld: Johannes kreeg drie weken cel, en Jan Wester twee weken. Toen de rechter vroeg of ze nog iets wilden zeggen, bleef Johannes stil. Maar Jan grapte dat hij het wel vond meevallen, omdat "een kip drie weken zit." Deze opmerking werd niet gewaardeerd, en prompt kreeg ook Jan drie weken gevangenisstraf.

In de herfst van 1943 werden Johannes en Jan overgebracht naar de open strafgevangenis in Fort Spijkerboor. Daar moesten ze erwten uitzoeken en wasknijpers maken. De oudste zoon van Johannes mocht hem eten brengen. Hij vertelde dat Johannes er slecht aan toe was door diarree en waarschuwde hem nooit in zo'n situatie terecht te komen. Toen Johannes weer thuiskwam, heeft zijn vrouw al zijn kleding verbrand vanwege het ongedierte: vlooiën en luizen zaten overal.

Jaap Beers (1924-2013)

Mijn man, Jaap Beers, werd geboren op 28 april 1924 en overleed op 20 november 2013. Op 19-jarige leeftijd, op 18 juni 1943, werd Jaap vanuit Heerhugowaard op transport gesteld naar Hannover in Duitsland, samen met ongeveer twintig andere jonge mannen uit het dorp. De reis duurde twee dagen. Ze overnachtten staande in een bewaakte hal met nauwelijks voedsel. Vanuit Hannover werden ze verdeeld over verschillende dwangarbeiderskampen. Jaap kwam met veertien jongens, waaronder Henk Danenberg, Nanne Meijer, Chris Dekker en Jan Wokke, terecht bij Glöckner AG in Osnabrück.

In Osnabrück verbleef Jaap in een kamp met houten barakken. Hij sliep met zestien jongens in een ruimte met acht stapelbedden en een kolenkachel, waarvoor geen brandstof beschikbaar was. De winters waren ijskoud, en de voeding was karig: vijf kleine aardappelen in de schil en een halve liter koolsoep per dag, met soms twee boterhammen zonder beleg.

Jaap werkte dagelijks in ploegendiensten van acht uur op het rangeerterrein van Glöckner AG, waar hij goederenwagens moest aankoppelen. Het was gevaarlijk werk waarvoor hij geen opleiding of ervaring had. Bij luchtalarm moesten ze snel naar schuilkelders of onder bruggen vluchten. Door het slechte eten en de omstandigheden raakten veel dwangarbeiders gewond

of ziek. Ook Jaap kreeg in oktober 1943 difterie en was dagenlang buiten bewustzijn. Ondanks het gebrek aan medische zorg herstelde hij op eigen kracht.

In februari 1944 raakte Jaap gewond toen een verkeerd geplaatst stuk vrachttijzer hem van een wagon sloeg. Hij viel tussen de rails en het perron, net buiten bereik van een aankomende trein. Met ernstige rugletsel werd hij per ambulance naar het ziekenhuis in Osnabrück gebracht. Na enkele dagen werd hij teruggestuurd naar het kamp, maar omdat hij niet meer kon werken, kreeg hij verlof om naar Nederland te gaan.

Op 28 februari 1944 keerde Jaap terug naar Heerhugowaard. Toen zijn verlofperiode afliep, dook hij onder. In Ursem sliep hij in een veldboetje en verdiende wat met het varen van zwarte handel. Omdat hij daar weinig te eten kreeg, vertrok hij naar de Jan Glijnisweg, waar hij onderdak vond bij Jan Beers en Marie Insing. Tijdens een razzia zorgden zij ervoor dat alles snel werd verborgen: de mannen doken onder, en Marie verborg de borden en bestek in de pan, zodat er geen sporen van extra mensen waren. Ook werden overtollige klompen weggehaald om de Duitsers te misleiden.

Jaap heeft altijd gezegd dankbaar te zijn voor de tijd bij Jan Beers en Marie Insing, waar hij goede zorg ontving en veilig kon blijven.